

[Arne Christiansen.]

stattes af borgerlige frihedsstraffe. Det er i den forbindelse nok rimeligt at minde om, at mange sager af denne art målt med det øvrige samfunds målestok er småforseelser. Det, som nu søges gennemført, synes derfor i overensstemmelse med den almindelige opfattelse af, at småforseelser bør afkriminaliseres. Jeg tænker også her på, at bøder op til 600 kr., som uden dom vil kunne fastsættes af rettergangschefen ved den pågældende enhed, og disciplinære straffe nu vil afløse frihedsberøvelse. Det bør også fremhæves, at der i bemærkningerne til forslaget peges på de nye disciplinarmidler af mere pædagogisk art, som også andre har været inde på her i dag, såsom belæring, tilbageholdelse på tjenestestedet indtil 3 uger, overflytning til anden tjeneste m. v.

Af det, jeg allerede har sagt, fremgår, at der sker en begrænsning af rettergangschefens beføjelser, som i stedet foreslås henlagt til auditøren. Om rettergangschefen, som normalt er identisk med regimentschefen, eller hvad dertil svarer i andre værn, derved skulle begrænses i muligheden for at opretholde den for forsvaret nødvendige disciplin, kan diskuteres. Spørgsmålet er rejst, og der kan vel være grund til nogen betænkelighed på dette område. Der kan også være grund til at spørge, om en nyordning vil kræve udvidelse af auditørkorpset. Her er jeg i modsætning til den socialdemokratiske ordfører. Jeg vil også gerne have klarlagt, hvor hurtigt sagerne vil kunne bringes til afgørelse. Lad os få at vide, hvor mange straffe der hidtil er afgjort arbitrært, hvor mange af disse der er blevet indanket for borgerlig ret, hvilke sager der er fremherskende på disse områder osv.

Når jeg fremhæver disse spørgsmål, er det for at understrege, at forslagene efter venstres opfattelse i høj grad kræver udvalgsarbejde, og jeg går ud fra, at forsvarsministeren som altid vil lægge vægt på, hvad repræsentanter for de direkte implicerede organisationer og grupper, herunder talsmændene, måtte have at sige om forslaget, så meget mere som klimaudvalget, hvis synspunkter delvis ligger til grund for forslagene, ikke kunne blive enigt.

Jeg skal ikke lægge skjul på, at der i venstres gruppe ikke er udelt tilslutning til lovforslagene. Men vi vil gerne under udvalgs-

arbejdet se nærmere på nogle af de spørgsmål, jeg har nævnt her, og andre, og vi vil med interesse lytte til de synspunkter, der måtte komme frem.

Westergaard Andersen: Der er sjældent grund til at takke den nuværende regering. Men selv om der er enkeltheder i disse lovforslag, som vi føler trænger til overvejelse, er der her tale om imødekommelse af radikale synspunkter i et sådant omfang, at jeg gerne vil indlede med at sige tak til forsvarsministeren, fordi han har fremsat forslagene. Det er et resultat af klimaudvalgets arbejde, vi her ser, og jeg går ud fra, at det af betænkningen, del 7, om klageadgang for de værnepligtige, der ikke med disse forslag er blevet fulgt op, munder ud i et lovforslag inden alt for længe.

Man kan rejse spørgsmålet, om der er behov for en særlig retspleje for militæret, og det bør vi se på i udvalget. Men umiddelbart vil jeg mene, at der er det. Jeg henviser til de særlige forhold, der gør sig gældende: den tvungne værnepligt og behovet for effektivitet i farlige situationer. Dertil kommer, at praktiske erfaringer med øget demokratisering i disse år efter min opfattelse viser, at samarbejde i bundne grupper kan vanskeliggøres af enkelte, som vil sætte sig ud over rimeligt hensyn til andre, og det kan nødvendiggøre sanktioner. Jeg foretrækker nemlig også i denne sammenhæng retsregler fremfor selvtægt.

I øvrigt er jeg enig i, at der kun bør være de nødtørftigste militære retsregler ud over den almindelige borgerlige retsbestemmelse, og det er da også lovforslagenes grundsyn. Jeg finder det godt i tråd hermed, at forslagene flytter adgangen til at rejse sag over til auditørerne. De fastsatte regler om auditørernes samarbejde med rettergangschefen er tilstrækkelige til, at kritikken fra militært hold på dette punkt efter vor opfattelse kan afvises som ubeføjet.

Det andet hovedsynspunkt bag lovforslagene og vel det, der især er grunden til, at dette lovgivningsområde nu føres à jour, er, at der gives de bedste rammer for, at almindelige former for opførelse og samarbejde ude i samfundet også respekteres i den periode, hvor samfundets borgere møder til militær uddannelse. Det lægger vi fra vor side den største vægt på. Må jeg minde om, at alt